O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

АЁЛ БИЛАН ОЛАМ ГЎЗАЛ

Куч — адолатда

Адолат

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

2004 йил 5 март

№ 9 (452)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Сотувда эркин нархда

ЗУЛФИЯ МУКОФОТИНИНГ ЯНГИ СОҲИБАЛАРИ

Ёш авлодни маънан етук, жисмонан соғлом вояга етказиш масаласи давлатимиз раҳбарининг доимий эътиборида. Уларнинг истеъдодини юзага чиқариш, асраб-авайлаш ва қўллаб-қувватлаш, ижтимоий фаоллигини ошириш борасида кўплаб амалий ишлар қилинмоқда. Жумладан, ҳар йили истеъдодли ёшларнинг ижтимоий фаоллигини қўллаб-қувватлаш, миллий истиқлол ғоялари ва маданий-маънавий қадриятларни амалиётга татбиқ этишдаги ибратли фаолиятини рағбатлантириш, баркамол хотин-қизлар авлодини вояга етказиш мақсадида уйғониш ва янгиланиш, гўзаллик ва нафосат фасли - баҳорнинг дастлабки кунларида, халқаро хотин-қизлар байрами - 8 март арафасида Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари эълон қилинади.

Анъанага кўра, Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 1 мартдаги "Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисида"ги қарорига мувофиқ аъло хулқи, зукколиги, донолиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари билан ноёб истеъдодини намоён этаётган ҳамда адабиёт, маданият, санъат, фан ва таълим соҳаларидаги алоҳида ютуқлари учун бир гуруҳ иқтидорли қизлар Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланди.

Ўзбекистон давлат консерваториясининг 2-курс талабаси Айжамал Туремуратова, Андижон давлат университетининг 1-курс магистранти Дилрабохон Абдуллаева, Бухоро шаҳридаги 12-умумтаълим мактабнинг 11-синф ўқувчиси Юлдуз Ондаева, Жиззах давлат педагогика институти қошидаги академик лицейнинг 3-курс талабаси Шоҳида Мирзаева, Қашқадарё вилояти Муборак туманидаги Ал-Хоразмий номли ихтисослашган мактабнинг 10-синф ўқувчиси Наргиза Раҳимова, Навоий вилояти Қизилтепа туманидаги ихтисослашган мактабнинг 11-синф ўқувчиси Хуршида Нарзиева, Наманган вилояти Тўрақўрғон туманидаги ихтисослашган мактабнинг 9-синф ўқувчиси Феруза Абдуқаххорова, Самарқанд шаҳридаги 64-умумтаълим мактабнинг 11-синф ўқувчиси Нафиса Ҳайдарова, Сирдарё вилояти Ш.Рашидов туманидаги 18-умумтаълим мактаб кутубхоначиси Гулноза Сулаймонова, Сурхондарё вилояти Денов шаҳридаги 84-умумтаълим мактабнинг 11-синф ўқувчиси Феруза Қурбонова, Тошкент вилояти Паркент туманидаги 22-умумтаълим мактабнинг 11-синф ўқувчиси Шаҳноза Шожалилова, Фарғона вилояти "Тадбиркор аёл" уюшмаси ходими Гулзода Ёрбоева, Хоразм вилояти Урганч шаҳридаги 16-умумтаълим мактабнинг 10-синф ўқувчиси Фарохат Жабборова, Тошкент давлат юридик институти қошидаги академик лицейнинг 3-курс талабаси Камола Эрматова бу йил ана шундай юксак мукофотга сазовор бўлди.

ЎзА

ЎЗБЕК МЕБЕЛИНИНГ МАЛИКАСИ

Бугунги кунда "Файз" холдинг компаниясининг мебелларини ўзимизни қўйинг, ҳатто, хорижда ҳам. Уни кўп йиллардан буён моҳирона бошқариб келаётган ташаббускор ва ишчан раҳбар Мукаррамхон Азимова ҳақида гап кетганда кўпчилик "Ўзимизнинг, ўзбек мебелимизнинг маликаси-да", дея фахрланиб қўйишади. Аслида бу бор гап. Опанинг бевосита фидокорона меҳнатлари, саъй-ҳаракатлари билан бугун холдинг компаниянинг мебеллари кўплаб хонадонларида, шинам иш жойларини безамоқда. Унинг чет эл андозалари даражасида ишлаб чиқарилаётганлиги жамоанинг тиниб-тинчимаслигидан, ўз устида доимий равишда жиддий изланишлар олиб бораётганидан дарак бериб турибди.

Бир қарашда ҳар қандай зукко харидорнинг эътиборини жалб этадиган корхона мебелларига талабнинг доимо юқорилигини айтмайсизми? Шунинг учун ҳам холдинг компаниянинг ўзимиз билан биргаликда қўшни Қозоғистон ва Қирғизистон Республикаларида ҳам 24 та шинам савдо залига эга бўлган замонавий дўконлари иш олиб бормоқда. Жамоанинг бир ютуғи — замонавий техника воситалари билан таъминланиш билан биргаликда юқори малакали муҳандис-техник ходимларга эгалигида. Уларнинг доимий равишда маҳоратлари ошириб борилмоқда. Чет элнинг таниқли мебел корхоналарида бўлишиб, замонавий иш усулларини ўрганиб қайтишаяпти.

(Давоми 3-бетда)

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

Эрон полицияси ғарбий вилоятлардаги тўртта текширув давомида 640 килограммга яқин гиёҳвандлик моддаларини мусодара қилди. Ҳуқуқ-тартибот ходимлари билан қуролли тўқнашув чоғида бир нафар гиёҳванд моддалар сотувчиси ўлдирилди, 19 нафари ҳибсга олинди.

X X X

Жанубий Корея КХДР раҳбариятининг мамлакат жанубидаги саноат ҳудудига электр энергия етказиб бериш тўғрисидаги илтимосини рад қилганидан кейин Шимолий ва Жанубий Корея ўртасида иқтисодий масалалар бўйича музокаралар боши берк кўчага кириб қолди.

Жанубий кореялик дипломатларнинг маълум қилишича, ҳозирча мазкур масалани кўриб чиқишга эрта. Айни вақтда Жанубий Корея Пхенян ўз ядро дастурини тўхтатган тақдирда КХДРни элект энергия билан таъминлашга тайёрлигини билдирди. Музокараларда иштирок этган АҚШ Давлат котиби Колин Пауэлл ҳам худди шундай фикрни билдирди.

X X X

Хитойнинг Шанси вилоятидаги кўмир шахтасида портлаш натижасида камида 26 нафар кончи ҳалок бўлди. Портлаш юз берган чоғда ер остида 32 шахтёр бўлган. Улардан тўрттаси ташқарига чиқишга муваффақ бўлди.

X X X

Туркия қуролли кучларига қарашли икки қирувчи самолёт мамлакатнинг марказий вилояти бўлмиш Кўнё осмонида тўқнашиб кетди. Халокат туфайли тўрт нафар учувчи халок бўлган. Дастлабки маълумотларга кўра самолётлар Анқарадан 250 километр узоқликдаги тоғли ҳудудда тўқнашиб кетган.

X X X

Ироқнинг Карбало ва Бағдод шаҳарларида содир этилган террорчилик актлари оқибатида ҳаётдан барвақт кўз юмганлар сони 143 кишига етди.

АҚШ армияси берган маълумотларга қараганда, нобуд бўлганлар сони Бағдодда 58 кишини, Карбалода 85 кишини ташкил этди. Бригада генерали Марк Киммитнинг айтишича, уч террорчи-камикадзе Бағдодда, бир террорчи Карбалода одамлар орасида ўзини портлатиб юборган.

Ироқнинг Муваққат бошқарув кенгаши сешанбадан эътиборан уч кунлик мотам эълон қилди.

X X X

Гаитининг собиқ Президенти Жон Бертран Аристиднинг баёнот беришича, уни мамлакатдан чиқиб кетишга АҚШ мажбурлаган эмиш. "Мамлакатда қон тўкилишининг олдини олиш учун мен мамлакатни тарк этишим кераклигини айтишди", деди у.

АҚШ Конгресси икки аъзосининг айтишича, Аристид Америка ҳарбийлари томонидан чиқариб юборилганмиш. Бироқ бу гапларни Оқ уй матбуот котиби Скотт Маклелан қатъий инкор этди. Унинг сўзларига қараганда, АҚШ ҳукумати собиқ Президент ва унинг оила аъзолари хавфсизлигини таъминлаш учун зарур чораларни кўрган, холос. Шунингдек, Маклелан Гаити президентини аэродромгача Америка денгиз пиёдлари кузатиб борганлиги ҳақидаги гап-сўзларни ҳам инкор этди.

Эслатиб ўтамиз: Гаити президенти Жон Бертран Аристид истеъфосини талаб қилиб мамлакатда бир неча кундан бери қўзғолонлар давом этмоқда. Мухолифатчилар мамлакатнинг ўндан ортиқ шаҳрини ишғол этганди.

Якшанба куни Аристид истеъфо берди. У ҳозир Марказий Африкада. Яқин кунларда Жанубий Африка Республикаси унга сиёсий бошпана беради.

Тадбиркорлар ҳуқуқи — қонун ҳимоясида

ФЕРМЕРГА ЙЎЛ БЕРМАГАН МАНСАБДОР

жаримага тортилди, лавозимидан ажралди. Бу ҳол кимнидир ҳушёрликка, сабоқ чиқаришга ундаяптими?

Мана уч йилдирки, Пастдарғом туманидаги "Жўрабек" фермер хўжалиги раиси Абдусалом Маҳманазаров эзгу ният йўлидаги тўсиқларни енгиб ўтиш билан овора. Лалмикорликда 40 гектар ер олиб деҳқончилик қилиш учун елиб-югуриб ҳужжат тахлади. Ҳали у идорага, ҳали бу идорага қатнаб ҳужжатларни тасдиқлатиб олди. Навбат ер ажратишга келганида иши битмади...

Очиғи тумандаги "Дўстлик" ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Бахтиёр Жабборов янги фермернинг ҳаракатларини хушламади. Ҳар сафар турли сабаб-баҳоналар билан унинг ер ажратиб олиш ҳақидаги қонуний талабини бажаришни орқага суриб келаверди. Баҳор келди, ёз ўтди, куз бошланиб шудгорга фурсат етди. Аммо фермер ҳар гал келгуси шудгорни пойлаб далага оёқ қўёолмай юраверди.

Ниҳоят ноинсофдан инсоф тилаб, иши битмаслигини сезган фермер вилоят адлия бошқармасига шу ҳақда ариза билан мурожаат қилди. Адлиядагилар унинг шикоятини тезлик билан ўрганиб чиқиб қонунбузарликка йўл қўйилганини аниқлашди ҳамда "Жўрабек" фермер хўжалигининг манфаатини ёқлаб фуқаролик судига даъво аризаси киритилди.

Фуқаролик ишлари бўйича Пастдарғом тумани суди эса даъвогар фермерга 40 гектар лалми ер ажратиш ҳақидаги талабни қаноатлантирди. Жиноят ишлари бўйича туман суди эса бу ишни асоссиз равишда бажармай келган "Дўстлик" ширкат хўжалиги раиси Бахтиёр Жабборов ва хўжалик ер тузувчиси Маъмур Муҳаммадиевларни маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақида қарор чиқарди. Фермер ғолиб чиқди. Тўрачилик, расмиятчилик ғаразгўйлик эса мансабдорни чалғитди, эл олдида юзини шувит қилди. Аммо бу ҳол қўлида ваколати бўлган бошқа бир лавозимли амалдорни ҳушёр торттираяптими?

Вилоят адлия бошқармасининг маълумотларига назар соладиган бўлсак, **ўтган 2003 йилда тадбиркорлик субъектларидан 305 та ариза ва шикоят олинганини сезамиз. Фермер ва деҳқон хўжаликлари ҳамда хусусий тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари поймол қилинаётганлигига оид бу мурожаатлар ўз вақтида ўрганиб чиқилди. Аризаларнинг 235 таси қаноатлантирилди. Ёки тадбиркорларнинг манфаатларини кўзлаб судларга 117 миллион сўмлик 131 та даъво аризаси киритилди. Бундан ташқари масъул идора раҳбарлари номига киритилган 144 та тақдимнома асосида 353 та мансабдор шахс интизомий жавобгарликка тортилди. 69 нафар лавозим эгаси эгаллаб турган вазифасидан озод этилди, 219 раҳбарга "ҳайфсан" эълон қилинди. Судларнинг ҳал қилув қарори билан 53 нафар мансабдор шахслар чўнтагидан тадбиркорлар фойдасига 1.400000 сўм маънавий зарар ундирилди. 81 нафар мансабдор шахс бундан буён қонунбузарликка йўл қўймаслиги хусусида расман огоҳлантирилди.**

Демак, фермерлик, тадбиркорлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш, улар йўлидаги сунъий ғовларни олиб ташлаш учун қонун, қонун идоралари ҳар дақиқа ҳушёр туришибди. Шунга қарамай фермернинг ризқига чанг солмоқчи ёки унинг қонуний манфаатларини оёқости қилмоқчи бўлганлар афсуски, ҳамон учраб туришибди.

Оқдарё туманидаги "Жамшед" фермер хўжалигининг вилоят хўжалик судида кўриб чиқилган даъво аризаси ниҳоят ижобий ечимини топди. Қаранг-ки, шу тумандаги "Янгиобод" ширкат хўжалиги бошқарувининг ўзаро имзоланган контракт шартномани бажармасдан келганлиги фермерга оз эмас — 9 миллион 598 минг 900 сўм зарар етказди. Натижада фермер на ёқилғи сотиб ололади, на ўғит, ва на бажарилган иш учун деҳқонларга маош бераолади. Сунъий инқироз ёқасига келиб қолган фермерни хайриятки, қонун қутқариб қолди.

"Узумини енг — боғини суриштирманг" деган нақлдан ўзларига хулоса чиқариб олган устамон олғирлар Булунғурда ҳам топилар экан. "Килдон" акциядорлик жамияти раҳбарлари шундай нобоп шерик бўлиб чиқишди. Тумандаги "Солин" фермер хўжалиги раиси М.Шомуродовнинг маҳсулотни қайта ишлайдиган бу корхонага 312.400 сўмлик 13 минг 700 килограмм помидор топшириб пулини ололмаётганлиги ҳақидаги аризаси вилоят адлия бошқармасида ўрганиб чиқилганда тўлов интизомига риоя қилмаслик билан боғлиқ бу факт корхонада якка-ёлғиз эмаслиги аниқланди.

Жумладан, "Килдон" акциядорлик жамияти тумандаги Эргаш Бердиёров номли фермер хўжалигидан топширилган маҳсулот учун 260.000 сўм, "Бек" фермер хўжалигидан 223 минг 540 сўм, «Рашидов» фермер хўжалигидан 542 минг сўм, "Бердали" фермер хўжалигидан 1.127.000 сўм қарздорлиги ва улар билан ҳисоб-китобни асоссиз пайсалга солиб келаётганлиги маълум бўлди. Қаранг-ки, бирйўла 57 фермер "Килдон"га қарзни ундирмоқчи бўлиб роса қатнаган-у натижа чиқмаган. Бу ҳол билан муроса қилиш мумкинми? Асло!

Шу боис мазкур ҳолат бўйича адлия бошқармаси томонидан вилоят хўжалик судига даъво аризалари киритилиб шартномавий низо фермерлар фойдасига ҳал этилди.

Фермерлик ҳаракати мамлакат қишлоқ хўжалигининг истиқболи, фаровонлик калити эканлиги бугун ҳеч кимга сир эмас. Чунки фермер бозор иқтисоди талабларини, ер, сув ва ишлаб чиқариш воситаларига янгича ёндашув заруратини ҳаммадан илгари англаган мулкдор. Шундай экан унинг қонуний талабларини, манфаатларини менсимаслик, расмиятчиликлар гирдобида қолдиришнинг оқибати хунук. Бундай кайфиятдаги мансабдорларни қонун кечирмайди. Демак, фермернинг ташаббусига тўғаноқ бўлманг. Узумини еб боғини ҳам, боғбонини ҳам суриштиришни унутманг...

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
"Адолат"нинг ўз мухбири

ЎЗБЕКИСТОН "АДОЛАТ" СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИ

Бахт ва баҳор айёми — 8 март — Халқаро хотин-қизлар куни билан келажаги буюк давлат — жонажон Ўзбекистонимиздаги барча аёлларни, хотин-қизларни, партиямизнинг барча аъзоларини, фаолларини ҳамда хайрихоҳларни чин дилдан самимий муборакбод этади.

Ҳар бир хонадон бекаларига, гулгун чеҳрали қизу-аёлларга, меҳрибон ва мунис онахонларимизга, опа-сингилларимизга узоқ-умр, сиҳат-саломатлик хонадонларига тўкин-сочинлик, ишларида омад тилайди.

Гулгун чеҳраларингиздан асло табассум аримасин азиз онахонлар, муҳтарама опа-сингиллар!

Байрамингиз муборак бўлсин!

"Адолат" СДП Ургут туман Кенгашининг II-конференцияси бўлиб ўтди.

Анжуманда туман партия Кенгашининг биринчи котиби Мавлуда Аҳтамова конференциягача бўлган даврда амалга оширилган ишлар ҳақида маъруза қилиб, ҳисобот берди.

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Саркотибнинг таъкидлашича, туман партия Кенгаши ва унинг жойлардаги бошланғич ташкилотларининг омма ўртасидаги мавқеи анча мустаҳкамланган. Чунки партия фаоллари туман ҳокимлиги ва нодавлат, жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ижтимоий иқтисодий муаммоларни ҳал этишга, фуқароларнинг сиёсий саводхонлигини оширишга тобора масъулият билан ёндашмоқдалар. Ўтган вақтда аҳолини тоза ичимлик суви, хонадонларни табиий газ билан таъминлаш яхшиланганi, янги замонавий мактаблар қишлоқ врачлик пунктлари қурилиши авж олдирилганлиги ана шу ҳамкорлик самарасидир.

Маъруза юзасидан музокараларда партия фаолларидан Моҳира Холмуҳаммедова, Машҳура Абдураҳмонова ва бошқалар сўзга чиқдилар. Анжуманда туман партия Кенгашининг янги таркиби ва шу йил апрель ойида бўлиб ўтадиган конфереция сига делегатлар сайланди.

Конференцияда "Адолат" СДП Самарқанд вилоят Кенгашининг иккинчи котиби Хайдар Исломов иштирок этди.

Вилоят ШОДИЕВА,
"Адолат" мухбири.

БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАН ҲОТАМТОЙЛИК

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов 2002 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2003 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисида капитал қурилиш соҳасидаги ислоҳотларга тўғаноқ бўлаётган иллатлар ҳақида гапириб, шундай деган эдилар: "Амалда бу соҳада коррупциялашган бир тизим пайдо бўлди: айрим қурилиш ташкилотлари бинокорлик материалларини тўғридан-тўғри ишлаб чиқарувчилардан эмас, балки пудратчи ташкилотлар раҳбарларининг қариндош уруғи ёки таниш-билиши бўлган учинчи шахс — воситачилардан сотиб олади".

Афсуски, бундай қинғирликлар фақат қурилиш соҳасида эмас экан. Мустақиллик боис кўплаб корхоналар тўғридан-тўғри хориж билан иқтисодий алоқа ўрнатиш, импорт шартномалари тузиш, хориж инвестицияларини жалб этиш имкониятига эга бўлди. Таассуфки, бу имкониятлардан ўз нафси, манфаати йўлида фойдаланадиган "уддабурон"лар, собиқ иттифоқ давридаги иш усуллари — материал таъминотини марказлаштириш ва режалаштиришни, буйруқбозликни афзал кўрадиганлар ҳали ҳам бор экан. Масалан, Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитасидаги мутасаддилар ўзларида ташқи иқтисодий алоқалар бўлими бўла туриб, асосий фондларни ва технологик материалларни четдан сотиб олишни "Геолтехбутлаш" акционерлик жамияти зиммасига юклашди. Кейинчалик "Геолтехбутлаш"га "Самгеолтехсервис" ҳам қўшилди.

Қўмита 2000 йилдан бошлаб "Зарафшон - Нюьмонт" қўшма корхонасидан таъсисчи сифатида дивидентлар ва берилган хом-ашё учун тўловлар ола бошлади. Амалдаги қонунларга биноан бу тўловлар давлат бюджети маблағлари каби геология қидирув ишларига, асосий фондларни алмаштиришга, уларни тиклашга ишлатилиши зарур эди. Лекин негадир ундай қилинмади.

2002 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида Молия вазирлигининг Бош тафтиш бошқармаси "Зарафшон—Нюьмонт" қўшма корхонасидан келаётган маблағларнинг ишлатилишини тафтиш қилди. Текшириш натижасида аниқланишича, "Геолтехбутлаш" ва "Самгеолтехсервис" акционерлик жамиятлари импорт шартномаларини тузиш учун кўрсатиладиган хизмат ҳақларини 20 фоизгача белгилаган. Бу дегани, 100 минг долларлик жиҳоз келтирилса 20 минг доллар ҳақ олишган. Бу кўпми ёки оз? Масалага аниқлик киритиш учун қуйидаги мисолларга эътиборни қаратамиз. Республика Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги ёки "Ўзбекнефтгаз" миллий холдинг компаниясидаги фирмалар юқоридаги хизматлари учун 0,5-2 фоизгача ҳақ олади. Қўмита мутасаддилари шундай имкониятлар борлигини билмасмиди? Қайдам? Энди бу ёғини ўзингиз ҳисоблаб кўраверинг. Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитасидаги мутасаддилар импорт операцияларини "Геолтехбутлаш" ёки "Самгеолтехсервис" акционерлик жамиятлари зиммасига нега юклаганини энди тушунгандирсиз? Бу саҳийликнинг ортида нима ётибди? Ахир бу давлат, халқ мулкини талон-торож қилиш эмасми?

Ўзингиз ҳисоблаб кўринг, 2000 йилнинг 1V чорагидан 2002 йилнинг тўққиз ойигача бўлган даврда юқоридаги операциялар туфайли "Геолтехбутлаш" 390,6 миллион сўм, "Самгеолтехсервис" 113,8 миллион сўм фойда кўрган. Ваҳолангки, бу операциялар қўмитанинг ташқи иқтисодий алоқалар бўлими ёки Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги фирмалари орқали амалга оширилганда, давлат пули бир неча баравар камсарфланган бўлар эди.

(Давоми 2-бетда)

МУРУВВАТ ҚАЛБ АМРИ

1-Тошкент Давлат тиббиёт институтида "Меҳр ва мурувват йили" муносабати билан "Меҳр ва мурувват - аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишнинг муҳим ифодаси" мавзуида анжуман ўтказилди.

Кам таъминланган оилаларга, етим-есирлар, бева-бечораларга тортиб, якка-ёлғиз қарияларга, боқувчисини йўқотганларга, ногиронларга, ночор ва муҳтож оилаларга бегараз моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, раҳм-шафқатли бўлиш, ғамхўрлик қилиш чинакам мурувватнинг амалий ифодасидир. Айни вақтда аҳолининг кам таъминланган қатламларини ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисидаги давлат сиёсатини рўёбга чиқариш борасида амалга оширилаётган ишларнинг ҳуқуқий негизи яратилди. Фикримизнинг далили сифатида Республика Президенти Ислом Каримовнинг "Аҳолининг кам таъминланган ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлаш ҳақида"ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг "Аҳолини иш билан таъминланганлигини ҳисобга олиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида"ги, "Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз кексалар, пенсионерлар ва ногиронларга ижтимоий ёрдам кўрсатишни кучайтириш тўғрисида"ги қарорлари, яқин икки-уч йилни ўз ичига қамраб олади.

— Бу йилнинг "Меҳр ва мурувват йили" деб эълон қилинишининг ўзиёқ давлатимиз томонидан олиб борилаётган сиёсатнинг моҳиятини намоён этади, - деди анжуманда сўзга чиққан Республика Олий Мажлиси Ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитасининг раиси Машкура Собирова. - [illegible] лар ва қонун [illegible] ри кенг халқимиз, уларни бажаришга масъул шахсларнинг, айниқса халқнинг маънавий-маърифий тарбиясига масъул бўлган барча давлат ва жамоат ташкилотлари, раҳбар ва маърифатпарварларнинг ҳамжиҳатлик ҳамда аниқ мақсад сари ҳаракати бош мезонига айланади.

— Қадим-қадимдан халқимиз ҳаётида меҳр-мурувватнинг турли кўринишлари ривожланган,-деди институт ректори, академик, Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши Биринчи котиби Турғунпўлат Даминов. - У диний қадриятлари билан мустаҳкамланган, урф-одатлари ва анъаналари замирида раҳм-шафқат кўрсатишнинг турли шакллари мужассам топган. Яхши кунларда ҳам ёмон кунларда ҳам одамлар бир-бирларига ёрдам қўлини чўзганлар. Қариндош-уруғ, қўни-қўшнисининг ҳолидан хабар [illegible] латмай қайт, деган сўз бор халқимизда. Мурувват ҳар бир шифокорни нафақат одамларга кўрсатаётган хизматида, балки қалбида бўлмоғи лозим.

Инобат ЭГАМҚУЛОВА

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Тайлоқ туманида аҳолини қишин-ёзин сабзавот билан таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Шу мақсадда илғор тажрибалар ва янги технологиялар деҳқончиликка дадил жорий этилмоқда. Натижада ҳосилдорликни ва даромад миқдорини оширишга муваффақ бўлишмоқда.

Айниқса, "Соҳибкор" ширкат хўжалиги қошида фаолият кўрсатаётган "Лимон лайн" масъулияти чекланган жамият аъзолари ўзларига қарашли иссиқхонадан шаҳарликларга бир неча ўн тонна помидор етказиб беришга муваффақ бўлишди.

"Боғизоғон" хўжалиги ҳудудида жойлашган сабзавот экинларини интеграл ҳимоялаш маркази ҳам бу борада қизғин ишларни амалга оширмоқда. Марказ оилавий хўжаликларига зарур тавсиялар бериш билан биргаликда айни чоғда фермерларни сабзавот кўчатлари билан таъминламоқда. "Соҳибкор" ширкат хўжалиги қошидаги "Лимон лайн" масъулияти чекланган жамият иссиқхонасидан сабзавот маҳсулотлари ҳам доимо истеъмолчилар манзур бўлаяпти.

СУРАТЛАРДА: 1. "Боғизоғон" хўжалиги ҳудудида жойлашган сабзавот экинларини интеграл ҳимоялаш маркази раҳбари Абдулла Бозоров иш пайтида. 2. "Лимон лайн" масъулияти чекланган жамият раҳбари Фахриддин Норматов ва Ражаббой Эшов. 3. "Лимон лайн" масъулияти чекланган жамият иссиқхонасида ишчилар М.Раҳмонова ва М.Бобомуродова янги кўчатлар ривожини кўздан кечирмоқда.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ олган суратлар

ТУРФА ОЛАМ

МАРСДА ОЛМА ГУЛЛАГАН ЭКАНМИ?

Сешанба куни Америка олимлари қачонлардир Марсда сув бўлганлигини исботловчи далилларни келтиришди.

Гап шундаки, мана бир неча ойдирки, АҚШнинг 2 та космик аппарати Марс юзасида юрибди. Улар "Қизил планета"ни тадқиқ қилишяпти. Ерга юборилаётган маълумотларга қараганда илгари Марсда сув бўлган. Сув бўлган жойда эса ҳаёт бўлиши аниқ.

Тўғри ҳозир аппаратлар ёрдамида олинаётган тасвирлар ва маълумотлардан у ерда қандайдир мавжудотлар бор экан дейиш қийин. Аммо бу фикрни тўла инкор ҳам этиб бўлмайди. Нима бўлганда ҳам бор ҳақиқат келгусида албатта ойдинлашади.

ГИННЕС КИТОБИ УЧУН ПАЙПОҚ

Марий Эл Республикасининг Ургакш қўрғонида истиқомат қилувчи Ирина Глушкова Гиннеснинг рекордлар китобига киритиш учун ўз пайпоғини таклиф этмоқчи.

Бунинг учун у йигирма олти йилдан бери кийиб юрган пайпоғини тақдим этишни мўлжалламоқда. Сабаби, Ирина 14 ёшли пайтида Свердловск шаҳри дўконлари биридан пайпоқ сотиб олади. Пайпоқнинг ёрлиғида "Сифат белгиси" бўлиб у товарнинг пишиқ пухталигини кўрсатиб турарди. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлиб чиқди. Аёл пайпоқни Йошкар Олада институтда ўқиганида ҳам кийди. Кейинчалик шимолда ишлаганида ҳам фойдаланди. Мана Ирина бир неча йилдан бери қишлоқда яшаяптики, пайпоқ ҳамон унга хизмат қилмоқда.

Бундай муваффақият билан қўшни Сернур туманида яшовчи Тимофей Бушков ҳам мақтанса арзийди. У бундан қирқ йил муқаддам сотиб олган пиймаси ҳамон эгасини совуқдан сиқлаяпти.

ПАРРАНДАЛАР МУСОБАҚАСИ

Ҳозир жаҳондаги кўплаб мамлакатларда парранда гриппига қарши кураш кучаймоқда. Маълумотларга кўра биргина Осиё минтақасида 100 миллионга яқин товуқ ва ўрдаклар сўйилди.

Шунга қарамай қушларнинг ҳақиқий ишқибозлари паррандалар иштирокида ўтадиган турли кўнгилочар ўйинлардан воз кечганлари йўқ. Сабаби касаллик ҳали шахсий хўжаликларда аниқланмаган. Яқинда Америка Қўшма Штатларидаги Монтгомери ярмаркасида одамлар антиқа мусобақанинг гувоҳи бўлишди. Бу ерда наслдор ўрдаклар ўртасида югуриш бўйича беллашув бўлди. Ютиб чиққан парранда эгалари қимматбаҳо совринларга, ғолиб ўрдаклар эса ширали озуқага эга бўлдилар.

СЕМИЗ БИЛАН ҚИЛТИРИҚ

Ушбу суратдаги аёлнинг эгизак болалари вазни ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Яъни бири иккинчисидан уч баробар ортиқ.

Хориж матбуоти асосида Феруза РИХСИЕВА тайёрлади

ИККИ БАРАВАР ОШАДИ

Қашқадарёлик машҳур асал етиштирувчи хусусий тадбиркор Сергей Қобилжонов ўтган йили Чехия давлатига 20 тонна асал экспорт қилиб асал бизнеси билан шуғулланувчи хорижлик ҳамкорлар билан мустаҳкам алоқа боғлаган эди.

Чет эллик истеъмолчилар бу йил ҳам Қашқадарё асалини сотиб олиш истагида эканлигини билдирмоқдалар. Сергей Қобилжонов айни вақтда "Қашқадарё асали" уюшмасига ҳам раҳбарлик қилиб, бу тузилмага аъзо бўлган ўттиз нафар асалчи тадбиркорларга халқаро бизнес сир-асрорларини қунт билан ўргатмоқда. Бир неча йил олдин асалчи замонавий технология асосида чиройли қутичаларга асал қадоқлашни жорий этганди. Ички бозорни экологик тоза, сифатли маҳсулот билан тўлдиришга муносиб ҳисса қўшган тадбиркор бу йил асал экспорти ҳажмини икки баравар оширишни мўлжалламоқда.

Маҳбуба ОДИЛОВА

ИСРОИЛ ТАЖРИБАСИНИ ЎРГАНИБ

Пешку туманидаги "Нусрат Рўзи" деҳқон хўжалиги раҳбари Нусрат Саидов вилоят "Тадбиркор оила" уюшмаси кўмагида Исроилда бўлиб қайтди.

Н.Саидовнинг деҳқон хўжалиги иссиқхона маҳсулотлари етиштиришга ихтисослаштирилган бўлиб, у ўтган йили - "Ташаббус-2003"нинг туман босқичида биринчи ўринни, вилоят босқичида эса иккинчи ўринни эгаллаган эди.

— Йигирма кунлик Исроилга сафаримиз ўқиш ва амалий машғулотлардан иборат бўлди, деди Нусрат Саидов "Туркистон-пресс" мухбирига. — Ўқув ва амалий машғулотлар жараёнида биз асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш, қайта ишлаш ва сотиш масалаларида исроиллик ҳамкасблар тажрибасини ўргандик. Буни қарангки Исроилда томчилатиб суғориш қўлланиладиган иссиқхоналарда узум, помидор, қовун, бодринг, шолғом ва бошқа экинлар ўстирилар экан.

Н.Саидовнинг таъкидлашича, қишлоқ хўжалик кооперативлари- кибуцилар Исроилда фаолият юргизишнинг асосий ташкилий ҳуқуқий шакли ҳисобланади.

Асадулла ҚУДРАТОВ, "Туркистон-пресс"

2003 йилда Бухоро вилоятидаги мавжуд 376 та маҳаллада 22,6 минг ишчи ўринлари барпо этилди. Шунингдек кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди.

МАҲАЛЛА САРҲИСОБИ

-Кичик корхоналарни ташкил этиш ҳисобига 8,8 минг, деҳқон ва фермер хўжаликларини ривожлантириш ҳисобига 8, 6 минг , якка тадбиркорлик бўйича 4,9 минг, оилавий тижорат бўйича 0,46 минг иш ўринлари барпо этилди, — деди вилоят Оқсоқоллар кенгашининг раиси Бевит Жумаев "Туркистон-пресс" мухбирига. -Вилоятда 202,5 километрлик газ қувури, 122,6 километрлик сув қувури тортилди. Шунингдек, 49,5 километрлик йўл асфалт қилинди. Хонадонларга 79 минг дона газ ўлчагичлар ўрнатилди.

Маҳаллалар равнақи учун 12,6 миллион сўм сарфланди. Спортни ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиш мақсадида 576та спорт майдонлари қурилди ва таъмирланди.Вилоят миқёсида "Футболимиз келажаги" , "Маҳалла полвонлари" турнирлари ўтказилди.

А.ҚУДРАТОВ

ВЕТВРАЧНИНГ МАҲОРАТИ

Избоскан туманидаги Чувама қишлоғида яшовчи Эркинбой Қодировнинг бўғоз сигири туға олмади. Бундай пайтларда жонивор ё сўйилиб юборилади ёки сигир нобуд бўлади.

Сигирнинг туға олмай қийналаётганини кўрган қўни-қўшниларнинг кўплари "яхшиси, азоб бермай сигирнинг бўғзига пичоқ тортиб юбора қолинг", деб маслаҳат беришди.

— Пичоқ тортиб юбориш осон. Бироқ сигир қилишнинг ўзи бўладими?! Қанча меҳнат, қанча чиқим... Сигир бузоқласа бола-чақанинг оғзига оқ тегади, деб қанча умид қилишувди, ахир, — деди Эркинбой.

— Унда Қобилжон акани тезда топинг. У албатта ёрдам беради, сигирни ҳам, бузоқни ҳам сақлаб қолади, — деди кимдир.

Эркин Қодировнинг кўзларида умид учқунлари чақнади. Қўшни Турқиров қишлоғида яшовчи Қобилжон Тўрабоевнинг уйига қараб чопди.

Ветврач ҳам келди. Жони қийналаётган сигирни обдон текширди. Сигирни сақлаб қолишнинг ягона йўли мураккаб операция яъни сигирнинг қорнини ёриб бузоқни олиш керак. Қарийиб эллик йилга яқин ветврач бўлиб ишлаб келаётган Қ.Тўрабоев операция қилишга киришди. Буни қаранг-ки, операция муваффақиятли ўтди, сигир ҳам эгизак бузоқлар ҳам омон қолди.

Бундан Эркин Қодиров ва унинг оила аъзолари бениҳоя хурсанд. Айниқса, бузоқларни кўрган болаларнинг қувончини айтмайсизми?

СУРАТДА: Қобилжон Тўрабоев ўзи операция қилган сигирни кўздан кечирмоқда

БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАН ҲОТАМТОЙЛИК

(Давоми.Боши 1-бетда)

"Геолтехбутлаш" фақат хориждан ускуналар олиб келиш билангина шуғулланмаган. Улар Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитаси ҳамда республика ичидаги ташкилотлар ўртасида воситачилик ролини ҳам бажарган. Амалга оширган операциялари учун товар нархининг 3 фоизидан 15,9 фоизигача ҳақ олган. Худо бераман деганга, бераверар экан-да. Шундай қилиб, бу акциядорлик жамияти осонгина кўп эмас — оз эмас 148,4 миллион сўмлик бўлди. Ваҳолангки, бу товарларни геология корхоналари ўз имкониятларидан фойдаланиб, воситачисиз сотиб олганида шунча маблағ давлат бюджетида қолган бўларди.

Шуни айтиш лозимки, юқорида таъкидланган текшириш натижасида "Геолтехбутлаш" воситачилик қилиш жараёнида эски, илгари ишлатилган техникаларни ҳам баланд нархларда хусусий фирма ва шахслардан олиб сотганлиги аниқланди. Масалан, "Геолтехбутлаш" "Савдо йўли" хусусий фирмасидан Б-170 булдозерини 18 миллион сўмга сотиб олиб, Шарқий Ўзбекистон геология давлат корхонасига 20,3 миллион сўмга сотган. Бу олди-сотдидан 2,3 миллион сўм фойда кўрган. Яна Ахмедзянов хусусий фирмасидан 28 миллион сўмга К-700 тракторини сотиб олган ва уни "Қизилтепагеология" давлат корхонасига 29,4 миллион сўмга пуллаган. Бу савдо туфайли акционерлик жамиятига 1,4 миллион сўм фойда қолган. Шу ўринда ахир ҳамма ҳам қандай қилиб бўлса-да фойда кўриш учун ишлаяпти-ку! Бунинг нимаси ёмон, деган савол туғилади.

Тўғри, қимирлаган жон борки, фойда кўрсам дейди. Аммо давлатнинг хазинаси ҳисобигамас-да! Энди таҳлил этишда давом этайлик. "Геолтехбутлаш" қўмитадан олган маблағлар ҳисобига лизинг операцияларини амалга ошириб, "Шарқий Ўзбекистон" геология давлат корхонасига сотиб олиш шарти билан бир йилга "Нексия" автомашинасини ижарага беради. Бир йилга машина нархининг 30 фоизи миқдорида ижара пули белгилайди. Натижада 12,4 миллион сўмлик "Нексия" автомашинаси Шарқий Ўзбекистон геология давлат корхонасига 17,2 милион сўмга тушади. Худди шундай операция билан "Геолтехбутлаш" таннархи 7,5 миллион сўмлик "Тико" русумли автомашинани "Ўзбекгидрогеология" давлат корхонасига 12,9 миллион сўмга пуллайди. Ахир, бу олди-сотдиларни қўмита тўғридан-тўғри "Геолтехбутлаш"сиз ҳам амалга оширса бўларди-ку. Шунда ҳали айтганимиздек, давлатнинг миллионлаб сўми иқтисод қилинган бўлмасмиди?

Энди диққатингизни яна бир фактга қаратамиз: 2003 йилнинг сентябрь ва октябрь ойларида Молия вазирлигининг Бош тафтиш бошқармаси "Геолтехбутлаш" акциядорлик жамиятида баъзи бир молиявий масалалар бўйича текширув ўтказди. Унда таъкидланишича, импорт шартномаларини бажариш жараёнидаги барча харажатларни "Геолтехбутлаш" акциядорлик жамияти эмас, Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитаси тўлаган экан. Шунингдек, сотиб олинган нарсаларнинг техник ҳужжатларида кўплаб чалкашликлар бор. Ҳужжатда таъкидланишича, "Геолтехбутлаш" қўмита номидан россияликлар билан шартнома тузиб, 85000 АҚШ долларига ҳар бири 42500 доллардан иккита 5170М1 01Е русумли булдозер сотиб олган. Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги мутахассислари экспертиза ўтказиб, шу русумли булдозерлар Россия бозорида 29322 доллар туришини аниқлашди. Демак, икки булдозернинг нархи 58644 доллар бўлади. Шундай қилиб, бу олди-сотди туфайли давлатга 26355,6 АҚШ доллари миқдорида зарар етказилган.

2001 йилда "Геолтехбутлаш" хусусий тадбиркорлар Д.Комилов ва Э.Шариповнинг ҳар биридан иккитадан МАЗ 5551-020 русумли самосваллар сотиб олган. Машиналарнинг ҳар бирининг баҳоси 26 миллион сўмдан бўлиб, жами 104 миллион сўмни ташкил этади. "Геолтехбутлаш" бу машиналарни Зарафшонгеология қидирув экспедициясига 106,6 миллион сўмга сотган. Текшириб кўрилганда, бу самосвалларнинг иккитаси 3,6 миллион, яна иккитаси 3,8 миллион сўмдан 2001 йилда Беларус Республикасидан олиб келинган экан. Демак, тўртта автомашина бор-йўғи 14,8 миллион сўмга республикамизга келтирилган. Лекин уларни "Геолтехбутлаш" 106,6 миллион сўмга сотиб олаяпти. Бу билан давлатга, бюджетга 91, 8 миллион сўм зарар келтирилаяпти.

2001 йилниг ноябрь ойида сотиб олинган ЭО 2621 русумли экскаватор савдосида ҳам юқоридаги ҳолат рўй берган. Бу экскаваторни ишлаб чиқарувчи "Ўзйўлмашсервис" хусусий тадбиркор А.Низямовга 13,9 миллион сўмга сотади. Низямов эса уни "Геолтехбутлаш"га 21, 6 миллион сўмга пуллайди.

Бундай мисолларни яна келтиришимиз мумкин. Бу борада бир неча бор текшириш ўтказилган, қўмитадаги айрим кишилар бу ишларга қаршилик кўрсатишган, аммо баъзи мутасаддилар улар билан ишлашни давом эттираверишган. Энг ачинарли томони, геология қидирув экспедицияларининг таъминот соҳасидаги ҳуқуқлари бутунлай учинчи ташкилот — "Геолтехбутлаш" ва "Самгеолтехсервис" акциядорлик жамиятларига бериб қўйилгани учун улар воситачилар орқали маҳсулотни хоҳлаган нархда олиб, устига ўз улушини қўшиб давлат ташкилотига сотиш билан шуғулланиб келган. Натижада сотиб олинаётган асосий фондлар, технологик ва бошқа материаллар қимматлашиб, геология қидирув ишларининг таннархи ошиб кетган. Бу билан давлат бюджетига юз миллион сўмлаб зарар келтирилган. Бу ҳотамтойликларнинг ортида нима яширинган, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Ҳақиқатан ҳам шундай саволга жавоб топиш керак бўлади. Фақат унга кимлар жавоб беради. Ҳамма гап шунда!

Бахтиёр ТОШНАЗАРОВ, журналист

Аср вабоси

Ином Отабоев 1968 йилда Тожикистон Республикасининг Ленинобод вилоятида туғилган. Миллати ўзбек. Оилалик. Қарамоғида уч нафар вояга етмаган фарзанди бор. Сирдарё вилоятининг Бахт шаҳридаги Ғалаба кўчаси 7-уйнинг 3-хонадонида истиқомат қилади. Якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланади.

Иномбойнинг таржимаи ҳолидаги юқоридаги жумлаларни ўқиган киши: "Отасига раҳмат. Бахтли йигит экан. Фарзандларини яхши тарбиялаб даври-даврон суриб юраверсин", деб юбориши тайин. Аммо баҳо беришга шошилманг, азиз газетхон. Чунки Ином Отабоев роҳат-фароғатни ҳалол меҳнатдан эмас, ноқонуний ишлардан топиш мумкин деб ўйлайдиганлар тоифасидан экан. Акс ҳолда қора курсига ўтириб, кўпчилик олдида юзи шувит бўлмасди. Келинг яхшиси унинг панжара ортига равона қилган воқеа

ТЎРГА ТУШГАН ГИЁҲВАНД

тафсилотини айтиб бера қолайлик.

Маълумки Сирдарё ва Тошкент вилояти ҳудудидаги айрим пайкаллар, зовурлар, анхор ва кўллар бўйларида ёввойи наша ўсади. Ином дастлаб улардан истеъмол қилиб роса "мазасини" татиб кўрди. Қараса ўзи ишлайдиган бильярдхонада ўзига ўхшаган гиёҳвандлар тез-тез келиб туришар экан. Улар билан ошна бўлди. Наша чекиб, мирикди.

Бир куни "Янги ҳаёт" жамоа хўжалигидаги зовурдан балиқ тутиш учун боради.Ином бир маҳал кўзларига ишонмай қолади. Қараса зовур бўйларида наша ўсимликлари гуркираб етилиб ётибди. "Худо берди", дея нашадан анчагинасини йиғиб олади-да пана жойга ёйиб қуритиб қўяди. Кейин келиб уларни селофан халтачаларга солиб яширади. Ўзи билан бир қисмини олиб кайфини суриб юраверади.

Наша шундай нарсаки, уни чекилганда ўткир ҳиди атрофга тарқаб гиёҳвандларни ошкор қилиб қўяди. "Янги ҳаёт" жамоа хўжалигидаги бильярдхонада нашавандлик авж олганлиги милиция ходимларини ҳушёр торттиради. Сирдарё вилоят ИИБ жиноят қидирув бўлими ходими Баҳром Йўлдошев Ином Отабоевнинг гиёҳвандлик моддалари савдоси билан шуғулланишини эшитиб 2003 йил март ойида ИИБ бошқармаси бошлиғидан қонунбузарни ушлашга рухсат беришга изн сўрайди. Сўнг Марат Майрабеков билан бильярдхонага боради.

Марат бу ерда кайфини суриб ўтирган Иномнинг олдига келиб аста сўрайди:

— Оғайни, нашага харидор бор, топиб беролмайсанми?

— Гап йўқ. Пули бўлса бўлгани.

— Бу ёғидан хавотир олма, харидор ишончли одам, — дейди Марат гиёҳванднинг тўрга тушганини сезиб.

— Қанча керак экан, мен майдалашиб ўтирмайман. Камида 100 грамм олса топиб бераман. Билиб қўй 100 грамми 90 минг сўм туради...

— Эртаси куни яъни 25 март куни Марат Майрабеков билан Баҳром Йўлдошевлар нашафурушни излаб яна бильярдхонага келадилар. Марат Иномни чақириб чиқиб Баҳромга рўбару қилади ва дейди:

— Кеча мен айтган харидор шу бўлади. Бу ёғини ўзингиз келишасизлар.

— Ўртоқ, мен майдакаш эмасман. Яъни 50-100 грамм урвоқ ҳам бўлмайди. Кўпроқ топиб бера оласанми, — дейди Баҳром шартта.

— Пулига чидайсизми?

— Хавотир олма, сен айтгандек бўлади. Фақат камида бир килограмм бўлса оламан.

— 900 минг борми ўзи?

— Бор, ана машинада турибди. Фақат нашани катта Тошкент йўлига олиб чиқиб берасиз. Менга ҳам бехавотир бўлгани яхши.

— Бўлди келишдик. Фақат сиз бораверинг. Биз Марат билан "товар"ни машинада бориб оламизда, йўл ёқасида учрашамиз.

Шундай қилиб, Ином Маратнинг машинасига миниб, нашани беркитиб қўйган жойига боради-да, у ердан учта селофанга солинган гиёҳни олиб, келишилган жойга боради. Қараса, белгиланган жойда Баҳром турибди. Кўнгли жойига тушган гиёҳфуруш "харидор"нинг олдига келади. Баҳром эса:

— Раҳмат, вақтида келдингиз, товар ёнингиздами, — деб сўрайди.

— Биз клиентларни асло алдамаймиз, мана ёнимда турибди, — деб қўйнидаги наша солинган селофанларни кўрсатади.

Ана шундан кейин Баҳром машинада ўтирган Иномга бир пачка элликталикни берадида:

— Буларни санаб туринг қолганини багажникдан олиб бераман деб орқа томонга ўтади. Шу пайт милиция ходимлари келиб гиёҳфурушни жиноят устида қўлга олишади.

Ушбу жиноят ишини кўриб чиққан Жиноят ишлари бўйича Сирдарё туман суди раиси Ином Отабоевнинг биринчи бор судланиши, қилмишидан пушаймонлиги, қарамоғида уч нафар ёш фарзанди, қария онаси борлиги, яшаш жойидан ижобий тавсифланишини эътиборга олиб уни 10 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм чиқарди.

Ҳа, ҳам гиёҳванд, ҳам гиёҳфуруш бўлган одам қилмишига берилган одил баҳо бу. Мадомики, у бир килограмм нашани бошқа бир гиёҳфурушга сотганда қанчадан-қанча инсонлар умрига зомин бўларди. Бундан эса давлат, жамият катта зарар кўрарди. Шу сабабли ҳам юртимизда гиёҳфурушларга шафқат бўлмаслиги керак.

Миршароф МЕЛИЕВ, Жиноят ишлари бўйича Сирдарё туман суди раиси.
Каримжон РИХСИЕВ, "Адолат" мухбири

> **Агарки мендан, дунёдаги энг зебо, энг латофатли, оқила аёллар, сулув ва дилбар қизлар қаерда яшайди, деб сўраса, ҳеч иккиланмай, ғурур ва ифтихор билан "Мўътабар Ўзбекистонимиз заминида" деб жавоб берган бўлур эдим.**
>
> **Ислом КАРИМОВ**

"МИСР — ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ НИГОҲИДА"

Ўзбекистон Республикаси "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамда Миср Араб республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳамкорлигида "Миср Ўзбекистон ёшлари нигоҳида" мавзуидаги расмлар танлови ўтказилди.

-Бу расмларни кўриб, жуда ҳайратландим,-деди Миср Араб республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Жамил Файёд.-Бу ердаги бир-биридан мазмунли ва чиройли расмлар Ўзбекистон билан Миср ўртасидаги ўзаро дўстона алоқаларнинг болалар тасаввурида қанчалик теран эканини кўрсатиб турибди.

Мамлакатимиз ёшларининг Ватанга, унинг бой тарихига муҳаббатини шакллантириш, уларнинг маънавий-ахлоқий тарбиясини янада кучайтириш, Миср ва Ўзбекистон йигит-қизлари ўртасида ўзаро маданий-маърифий алоқаларни йўлга қўйиш мақсадида ташкил этилган мазкур кўргазма-танловда ўн учдан ўн етти ёшгача бўлган ёшлар иштирок этишди. Танловда ўн бир мингдан зиёд бўлган ёшлар графика, гуаш, мойбўёқ, сувбўёқ, коллаж тарзида мато, қоғоз ва картонга ишланган 25 мингга яқин асарлари билан иштирок этишди.

Танловда ногирон-болалар бадиий илмий-тадқиқот маркази тарбияланувчиси Дилфуза Обиджонова биринчи ўринга муяссар бўлди. Унинг суратлари хамир, ПВА елими ва туздан ишланган бўлиб, бўртиқ шаклларда Миср тарихи,маданий-меъморий обидалари, бугунги ҳаёти акс эттирилган.

Сурайё НАЗАРХЎЖАЕВА, "Туркистон-пресс"

АЁЛЛАР — ҲАЁТНИНГ ГУЛУ ҒУНЧАСИ, УЛАР БОРКИ ЯНГРОҚ ТОЛЕ НАФАСИ

ОНАЖОН

Сиз келар йўлларга боқаман маҳзун,
Шаддодгинамасман ёшлигимдан ҳам.
Куйинавермасам бўлар-бўлмасга
Қувончим бўлмасди азобимдан кам,
Кўзимга ёш келар, Сизни эслайман.

Топган-тутганини умрига қўшиб,
Бешта нодонига улашган онам.
Бирисин кам кўрмай, бирисин ортиқ,
Бешовига тенгдан бўлашган онам.
Кўзимга ёш келар, Сизни эслайман.

Ташқарида тинмай ўкирар шамол,
Саргардон япроқлар излар бошпана.
Бадқовоқ ҳамроҳдай ёришмай осмон,
Менинг дардларимга дард қўшар яна.
Кўзимга ёш келар, Сизни эслайман.

Бир ўлимдан қолган ҳорғин жисмимга,
Алоқ-чалоқ тушлар ваҳма солади.
Гарчи ёш кетмоғим тақдирданку-я,
Сизга ҳаммадан ҳам қийин бўлади.
Кўзимга ёш келар, Сизни эслайман.

Зора,
Яратганга хуш кўринмаса,
Қартайганингизда довдиратмоқ Сизни.
Димиққан хонада ўйламоқ бахтдир,
Фарғонада сиҳат борлигингизни.
Кўзимга ёш келар, Сизни эслайман,
Сиздан ҳам яқинроқ кимни эслайман?!

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА.

Булоқлар кўз очганда

Эзгуликка ошнодир кўнгил

Вилоят Шодиева таҳририятимизда бўлим мудири вазифасида ишлайди. Ўзи талаба бўлса-да бу лавозимга ўз лаёқати, меҳнати ва интилиши билан эришган. Сабаби, ёш бўлишига қарамай долзарб мавзуларда қалам тебратишни ўрнига қўяди. Ёзганда ҳам кўп ва хўп ёзади. Шу сабаблидан унинг қаламидан чиққан сатрлар доимо газетхонлар ҳурмат-эътиборига сазовор бўлади.

Вилоятхон яхши журналист бўлиши билан бир қаторда изланувчан шоира ҳамдир. Унинг туркум шеърларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

БАҲОР

Ором олдим, дилим ял ёнди,
Қизғалдоқдек руҳим тебранди.
Мана, бугун юртимда баҳор,
Бутун замин кўкка чулғанди.

Соғингандим баҳорни жуда,
Соғингандим энтикиш билан.
Кўксимга қучиб босдим майсани,
Майсадаги шабнам бокира.

Энг бокира туйғум нафаси,
Сипқорарди майсалар исин.
Сенга бердим бутун боримни
Яна қайтиб келганинг учун.

***

Киприкларим ювиб оқар ёш,
Мажнунтолдек эгикдир бошим.
Бағрим ўяр сим-сим оғриқлар,
Нажот тилаб самога боқдим.

Мана, бугун келди навбаҳор,
Бутун замин ором-ла ёнди.
Шукр, бу кун сокин кўнглимда,
Ишқ аталмиш куртак уйғонди.

Туйғуларсиз яшай олмас дил,
Туйғуларим жим қўймас мени.
Эзгуликка ошнодир кўнгил,
Соғинчимнинг сели гирдобли.

Мен соғинчни суюб яшайман,
Оппоқ ишқда куйиб яшайман.

СЕВГИСИ ҚАТТИҚ

Ишқнинг жомларида
Жоним яшайди.
Сенинг нафасингда
Оним яшайди.
Чуғурлаб қушчалар
Сайр этган маҳал,
Қитиқли қалбимга
Ҳислар инади.
Сенинг пок сийратинг
Ҳисни тилади.
Саросар оғриқнинг
Тилмоғи қаттиқ.
Ҳижрон аламли-я
Сиртмоғи қаттиқ.
Сенинг овозингдан
Жон оламан мен,
Шу сирли овознинг
Дийдаси қаттиқ.
Бунчалар қаттиқ-эй,
Бунчалар қаттиқ.
Тирноқни қадрлар
Гоҳида одам,
Пешонаси теккан
Тупроқни ҳам.
Ёнингдан билдирмай
Термулиб ўтаман,
Наҳотки, ишқ майин
Тута олмасанг.
Кўнглинг бунча қаттиқ,
Юрагинг қаттиқ.
Орзиқиб ҳаётни,
Сева олсанг ҳам,
Алвон лолаларни
Тера олсанг ҳам,
Сенинг азиз номинг
Кўнглимда яшар.
Лек ҳислар
ҳамиша, ҳамиша
қақшар,
Эҳ, юраги қаттиқ —
Севгиси қаттиқ.

***

Сен ёзган ёзувлар
Қолди дилимда,
Ишқим суратингни
Чизади, билсанг.
Хабар бер,
Раво кўр,
Сен бор қалбимда —
Сенинг софлигингни
Чиздим дилимга.
Орзулар юракни
Орзиқтирар, аммо
Сенинг суратингдан
Олиб яшадим ранг.
Илҳақман, ҳижронинг
Қийнар қалбимни,
Соғиниб яшарман,
Соғиниб, эркам.
Тўфонлар тўлғонди,
Мудроғим кетди.
Аламлар қалбимни
Тирнади бот-бот.
Ортингдан ширин бир
Хотира билан
Энтикиб дардимни
Ютдим тилаб қанот.
...Сенинг ой чеҳрангда
Оромим қолди.

Вилоят ШОДИЕВА

"Адолат" меҳмони

ХОНИШЛАРИ ЎЗИДАЙ ГЎЗАЛ

Сиз уни телеэкранда кўргансиз, радиотўлқинлар орқали қўшиқларини эшитгансиз. Унинг хонишлари чин юракдан чиқади. Мунаввара Абдуллажонова қарийб йигирма йилдан бери "Дуторчи қизлар" ансамблида хонанда сифатида фаолият юритиб келмоқда.

У Тошкент вилояти Янгийўл тумани Эски қовунчи қишлоғида туғилди. Болалигидан санъатга қизиқди. Театр ва рассомчилик институтининг мусиқали драма факультетини битирди. Камтарин ва самимий.

— Мунаввар опа, аслида сиз ҳаракат қилганингизда машҳур актриса бўлиб ҳам танилишингиз мумкин эди...

— Шундай бўлиши мумкин эди. Аммо, тақдирда ёзилгани бўларкан. Мен оилада тўнғич фарзанд эдим. Ота-онам санъаткор бўлишмаган. Адашмасам, уч яшарлигимда ўзимча қўшиқ айтардим. Мактабда ўқиб юрган кезларим мусиқа тўгаракларида қатнашиб юрдим. Қўшиқ танловларида қатнашиб, туман ва вилоят миқёсидаги танловларда биринчи ўринни олганман. Мумтоз қўшиқларни айтардим. Институтда ўқиб юрган пайтларим "Дугоҳ", "Сегоҳ" каби мумтоз қўшиқларни маромига етказиб айтишга ҳаракат қилардим. Опералар айтардим. Масалан, ўша пайтлари "Бўрон" оперетасида Норгул ролини ўйнаганимда устозимиз Ҳалима Носирова, овозимга қойил қолиб, "келажакда ундан яхши операчи чиқади", дегандилар. Аммо мени операдан ҳам кўра мумтоз қўшиқларни ижро этиш қизиқтиради. Устозларимиздан яна бири Очилхон Отахонов, мени радиога олиб бориб, Ғанижон Тошматовга таништирган эдилар.

Ўшанда у кишига "Тановар - 2"ни ижро этиб берганимда яхши баҳо бергандилар. Шундан бери "Дуторчи қизлар" ансамбли қадрдон иш жойим бўлиб қолди. Қизлар билан биргаликда қўшиқлар ижро этамиз. Ўзим ҳам эстрада, ҳам миллий йўналишда қўшиқлар яратдим.

— Янгийўлдан Тошкентга қатнаб ишлаш қийинчилик туғдирмайдими?

— Албатта, қийин. Лекин ўрганиб қолганман. Ишимни яхши кўраман.

Эрталаб вақтли тураман. Уй ишларини бажариб, бемалол йўлга отланаман. Қайнонам менга кўп ишларда ёрдамлашадилар. Ўз қизларидай кўрадилар.

— Ёшлигингиздаги суратларга қараб айтадиган бўлсак, жуда чиройли бўлган экансиз...

— Кўпчилик шундай дейди. Институтни битириб ишга келганимда марҳум устозимиз Ғанижон Тошматов ёқтириб қолиб, келин қиламан, деб юрди. Бундан ташқари курсдошларимнинг 17 нафари йигитлар бўлиб, ҳар бири менга уйланишга тайёр эди.

— Лекин тақдир...

— Тақдиримдан нолимайман. Турмуш ўртоғим Обиджон ака мени концертга борганимизда кўриб ёқтириб қолган эканлар. Кейин роса 6 ой орқамдан юриб, охири розилигимга эришганлар. У киши мени тушунадилар. Комила исмли қизимиз бор. Ҳозир у Гулбаҳор кўрғонидаги коллежда ҳуқуқшунослик бўйича таҳсил олаяпти. Мақсади юрист бўлиш. Келажакда унинг камолини кўрсам, шунинг ўзи менга катта бахт, деб ўйлайман.

— Қўшиқларингизнинг мусиқасини кўпроқ кимлар ёзади?

— Бизда Қаҳрамон Комилов, Султон Анваров, Замира Раҳматуллаева сингари талантли бастакорлар бор. Улар ёрдамини аяшмайди. Кўп китоб ўқийман, изланаман, ўзим ҳам шеър ёзиб тураман.

Қўшиқларим ҳам эстрада, ҳам мумтоз жанрида. Масалан, "Онамни асрагин дунё", "Ўзбек - Ўзбекистон", "Омон бўлинг, ғаниматим", "Кетма" қўшиқларини эстрада йўналишида айтган бўлсам, Увайсий ғазали билан айтилган "Мастона - мастона", Навоий ғазали билан "Истадим" сингари қўшиқларим мумтоз қўшиқлар сирасига киради. Айниқса, Муҳаммад Юсуфнинг "Қалдирғоч" шеърини қўшиқ қилганимда жуда таъсирландим:

Ғуссанг менинг ғуссамдир, айвонимда яшайсан,
Қараб турсам сен ҳам бир дардли қушга ўхшайсан,
Сўра, сўра, қалдирғоч, кўзи қаро қалдирғоч,
Кўнглингда не савол бор, нега айтмай йиғлайсан.

Шу каби маъноли, дардли қўшиқларни куйлашни ёқтираман.

— Ҳозир қандай ижодий ишлар билан бандсиз?

— Ҳамкасбим Муҳаббат Қурбонова билан биргаликда миллий қўшиқларимизни саралаб, халқона тилда, поп - пури йўналишидаги қўшиқларга айлантирдик. Мақсад аудиокассета чиқариш. Бундан ташқари "Ўзбектелефильм" ижодкорлари мен ҳақимдаги фильмни суратга олиб тугатишди.

— Байрамларни ёқтирасизми?

— Бўлмасам-чи, менга "Мустақиллик байрами", "Наврўз байрами", "8 — март байрами" ёқади. Айниқса, "Янги йил" жону дилим, унга тайёргарлик кўриш ёқади. Байрамларда турли пишириқлар пиширишни яхши кўраман. Фасллардан баҳор ва ёз фаслини ёқтираман. Баҳордаги яшиллик, ёздаги булутсиз осмон фикримни тиниқлаштиради.

— 8 март байрами билан сизни табриклаймиз!

— Раҳмат, мен ҳам юртимиздаги барча аёлларимизни, гўзал қизларимизни, дугоналаримизни, сингилларимизни байрам билан қутлайман. Аёлларимиз бор экан, ҳаёт завқли. Улар соғ-саломат бўлишсин. Фарзандларининг бахту иқболини кўришсин. Эзгу ниятлари рўёбга чиқаверсин.

Суҳбатдош: Зокиржон ҚЎЗИБОЕВ

ЎЗБЕК МЕБЕЛИНИНГ МАЛИКАСИ

(Давоми.Боши 1-бетда)

Шундай: "Файз" холдинг компанияси бошқарувининг раиси Мукаррамхон Азимова замонамизнинг тиниб-тинчимас, фидоий ва фаол аёлларидан бири. Опа ҳамиша ҳаётда ҳам меҳнатда ҳам олдинги сафларда бўлишга интилади. Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси ташкил этилган дастлабки пайтларидаёқ у "Адолат"га биринчилардан аъзо бўлиб, партиянинг мақсад ва вазифаларини, ғояларини амалга ошириш учун қизғин иш олиб борган. Бир неча йилдирки, партия Сиёсий Кенгашининг аъзоси.

— Бир аёл бўлса, шунчалик бўлар, — дейди тиниб-тинчимас опанинг фаолиятидан кўпчилик мамнун бўлиб.

Бизнингча ҳам шундай. Аслида инсон Мукаррамхон Азимова ҳаётда ҳаммага ибрат бўлиб яшаши керак.

Рустам ДОСТОН, "Адолат" мухбири.

СУРАТЛАРДА: холдинг компания бошқаруви раиси Мукаррамхон Азимова иш пайтида; корхонанинг замонавий мебеллари шундай кўркам ва жозибали.

Козим ЎЛМАСОВ олган суратлар

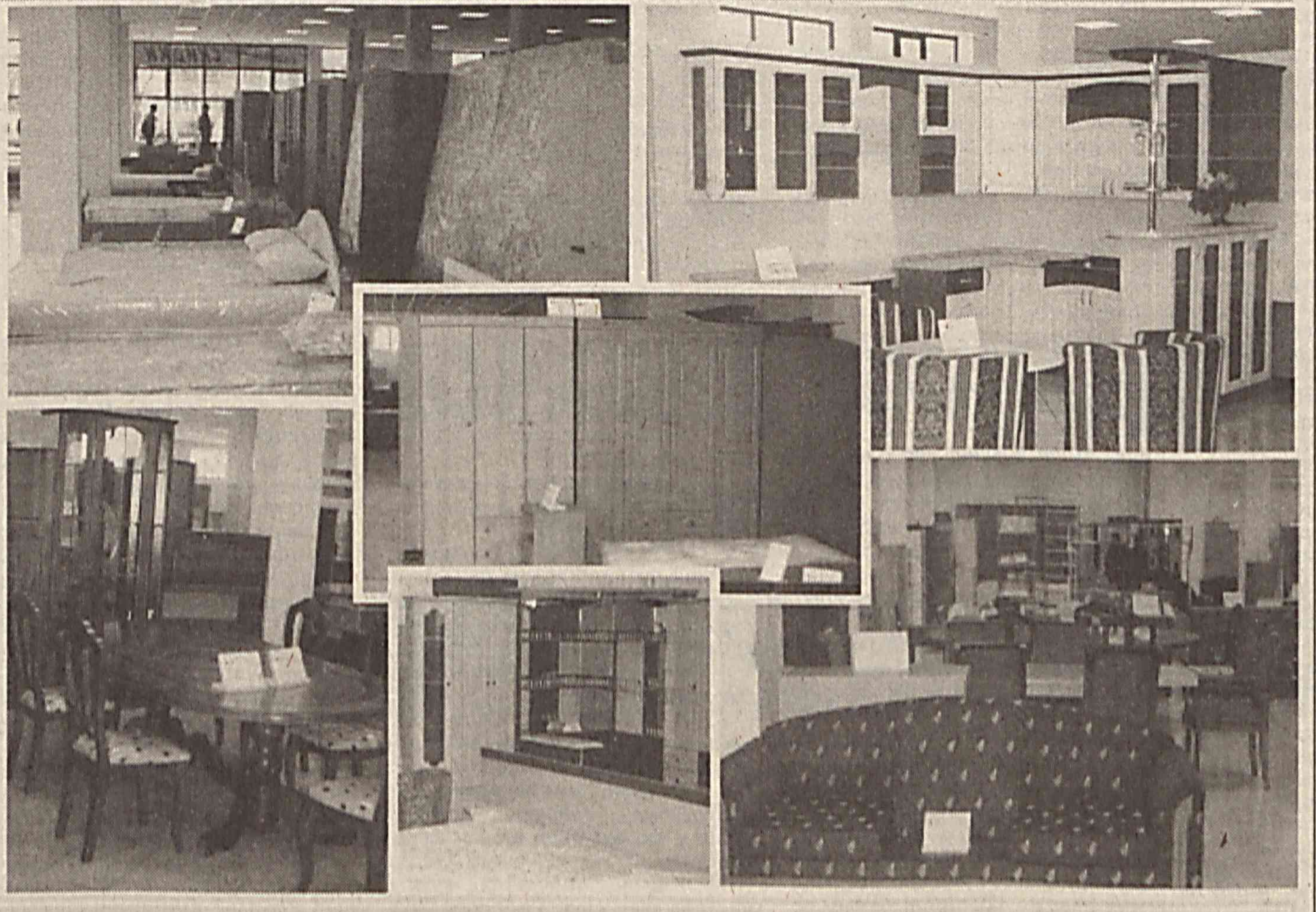

Ёшлар овози

СЕНИ СОҒИНДИМ

Соғинчлардан эзилди қалбим,
Қумсаш... Сен-чи буни билмайсан.
Исминг айтиб пичирлар лабим,
Тушунмайсан, чунки севмайсан.

Биласанми, мен сени эслаб,
Юлдузларга нигоҳ ташлайман.
Сенинг ширин суҳбатинг қўмсаб,
Ўз-ўзимга сўзлаб яшайман.

Юлдузларинг ўхшайди юлдуз,
Ўхшатмайман ҳар бир донасин,
Ўхшатиш тикилар сўзсиз,
Юлдуз — кўзинг мудом порласин...

***

Кўз ўнгимдан кетмасди сира
Кулиб турган тийрак кўзларинг.
Қўлларингга қўлимни тутиб,
Севаман деб айтган сўзларинг.

Тун қўйнида айлайман хониш,
Хаёлларга буткул таяниб.
Севги мени домига тортмиш,
Мен ғамларга қолдим бурканиб.

Бу кун юрагимга сиғмас ҳеч бир куй,
На севинч, на севги сиғар бу бошга.
Жим-жит сукунатга чўмдириб мени,
Қалбим айланмоқда эримас тошга.

Сени севишимни исботлолмас сўз,
Сен келиб қоларсан эртами ё кеч.
Яна осмонимда порлагай юлдуз,
Мен сени кутишдан чарчамасман ҳеч.

Саодат ЛАПАСОВА, Чироқчи тумани

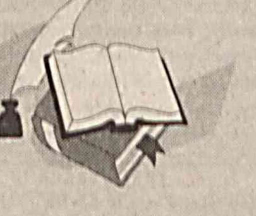

ЁР ВАСЛИ

Ёр васли дам-бадам ўнгу туш ёдимдадур,
Етмиш икки томиримдан оққан ул қонимдадур.

Қўмсадим оташ бўлиб васли дил изҳорини,
Чун ҳавас орзулари бу ширин жонимдадур.

Келдию ундан хабар дил беҳаловат тўлғониб,
Ул юборган хуш сабо тонглари ёнимдадур.

Кўнглима қўл тутдиму изладим ондин уни,
Чеҳраи хуш суврати қалбда ҳар онимдадур.

Лобар, куйма ишқ ўтига, лек ёрингга де:
Сен-ла фахр этмоғим доимо шонимдадур.

Лобар МИРЗАЛИЕВА, талаба

ҚИЗ КЎРИШ ОРЗУСИ

Аёл бу гўзаллик, нафосат рамзики, улар ёмон хулқларни гўзаллаштиришга сабаб бўлувчи ва қаттиқ кўнгилларни юмшатувчи, инсонларнинг аҳиллик билан яшашларига боис бўлувчи мўътабар зотдир.

Қиз бола туғилган уйда барака, ризқ мўл бўлади. Расулуллоҳ саллаоллоҳу алайҳи васаллам: "Зинҳор қиз болалардан юз ўгирманг, мен қизларнинг отасиман", деб марҳамат қилганлар. Баъзан шундай йигитларимиз учраб турадики, улар севиб уйланадилар, фарзанд кутганда эса ўғил бўлиши керак эди, деб ўз жуфти ҳалолларини камситадилар, бундай сўзларни маърифатсиз, маънавияти йўқ йигитларимиздан кутиш мумкин. Чунки кўзи ёриган аёл у дунёни бир кўриб яна қайтади, дейишади бувиларимиз. Шунинг учун улар қирқ кунгача чиллали, яъни шундай бегуноҳ қушдай енгил, пок бўлишади. Чиллали аёл нима тиласа, албатта, ижобат бўлади. Она учун фарзанд энг бебаҳо неъматдир.

Дарҳақиқат, биздан кейин чироғимизни ёқиб қолувчи фарзандларимиздир. Фарзанд қиз бўладими ёки ўғил, ота-она учун бирдек азиздир. Мана, бу ривоятдан ҳам шу фикрни англаб олсак бўлади:

Ҳазрати Юсуф пайғамбар чиройда тенги йўқ бўлганлар. Уларни кўрган одам ҳушидан оғиб қолган. У билан бирга ҳабашнинг боласи ҳам мактабда ўқиган. Шунда Юсуфнинг оталари ўша ҳабашнинг отасига бир олмани бериб:

— Мактабга киргин-да, кўзингга энг чиройли кўринган болага бергин, — деб айтибдилар. Бу билан у киши албатта Ҳазрати Юсуфни назарда тутганлар. Чунки у кишининг ўғиллари, яъни Юсуфдан чиройли бола мактабда йўқ эди. Аммо ҳабаш хонага кирганда ўзининг ўғли кўзига энг чиройли кўринади. Олмани унга беради. Чунки «ҳар кимники ўзига ой кўринар кўзига» деб бекорга айтишмаган-да!

Бир кам дунё деб шуни айтар экан-да. Биров қизга зор, биров ўғилга. Биров эса тирноққа.

Қизни ҳам. ўғилни ҳам Оллоҳ беради. Лекин баъзан тўқликка шўхлик қилиб, кеча уйланиб, бугун қиз туғдинг, деб ажрашиб кетаётган бағритош, фаросатсиз ёшларимиз кўнгилни ғашлайди. Бир воқеа ёдимдан чиқмайди. Биз меҳмонга бордик. Кечроқ қолиб, йўлда машина тўхтатдик. Таксининг олдида бир киши ўтирарди. Биз орқада: қизим, мен, дадаси. Шунда у киши орқага кўп қаради ва уч ёшли қизим кўзига бошқача кўринди шекилли, тушиш жойи келганда кўзига ёш олиб, қизимнинг пешонасини силаб: "Мени дунёйи боқийга кузатиб борадиганларим бор, аммо қабримга бориб, уни кўз ёши билан ювадиганим йўқ", деб тушиб кетди. Тушундимки, унинг ўғиллари бор, аммо қизи йўқ экан.

Бу сўзларни ўқиб, йигитларимиз хафа бўлишлари мумкин. Аммо оиланинг фариштаси бу — аёл-ку, у билан уй чароғонку! Ёки уч қизни узатган ота-она жаннатга боради, деб Расулуллоҳ айтганлар-ку. Отамиз сарбону, онамиз боғбондирлар.

Мана, 2004 йил — "Меҳр ва мурувват йили"да бир-бириминзнинг кўнглимизни оғритмайлик. Оқибатли бўлайлик!

Саломатхон ҲАСАНОВА

Маънавият сабоқлари

БАХИЛНИНГ БОҒИ КЎКАРМАС

Худо бандасини бир умр бахт излаш азоби билан жазолаганини билиб турган бахил кишилар бу дунёда ўзларини ўлмайдигандай ҳис қиладилар. Аммо бу фоний жаҳондаги бахилликнинг ҳисоб-китобини у боқий дунёда берилиши ҳақдир. Қиёматда бахилликнинг жойи дўзахдир. Бахил киши яхшилик қилганида ҳам бахиллик қилар экан. [illegible]

Бахил кишидан мабодо бирор нарсани қарзга олгудек бўлсангиз, албатта ё йўлда, ё гўрда сўрайди. [illegible]

[illegible]

деб, юборгини келади. Яхшиларнинг юзи ой, ёмонларнинг юзи сой (қоронғу) бўлар экан.

"Маънавият сабоқлари" рукнидаги ушбу қайдларимизда бахилликнинг, албатта барча қирраларини очиб бера олмаймиз. Бироқ, бу — маънавиятсизлик иллатининг айрим жиҳатларини яна зикр этиб ўтишимизга тўғри келади.

Маънавий қадриятларимиз ҳисобланмиш Дурбекнинг "Юсуф ва Зулайҳо" достонида Канъонлик пайғамбар Яъқуб (а.в.)нинг бир отадан ўнта ва яна бир онадан Юсуф ва Ибни Ямин исмли ўғиллари борлиги, Юсуфнинг зийраклиги, одоб-аҳлоқ соҳиби эканлиги ва шу билан бирга унга Аллоҳ таоло томонидан энг гўзал ҳусн, чирой ато этилгани баён этилади. Ана шу жиҳатдан ҳам Яъқуб (а.в.) Юсуфни жуда яхши кўради. Бунга қарши ўгай акалари Юсуфга бахиллик ва ҳасад қиладилар.

Юсуф (а.в.) бир куни туш кўради. Осмонда сузиб юрган ой атрофидаги ўн бир юлдуз ерга тушади ва Юсуф (а.в.)га сажда қилади. Бундай тушдан қўрқиб уйғонади ва оталарига кўрган тушини айтиб беради. Яъқуб (а.в.): "Ўғилжоним, бу тушингни ҳеч кимга айтмагин" деб, тайинлайдилар. Бироқ, у ёшлик қилиб, кўрган тушини акаларига ҳам айтади. Ана шу воқеадан кейин акаларининг Юсуф (а.в.)га бўлган бахилликлари ортиб, авжига чиқади.

Улар Юсуф (а.в.)нинг пойига тушадилар. Уни йўқотмоқчи бўладилар ва оталари Яъқуб (а.в.)нинг ҳузурига кириб: "Юсуфни бизга қўшсангиз, гўзал табиат қўйнида сайр этиб келмоқчимиз, бир кўнглини шод қилиб келарди", дейишади. Юборгиси келмасада Юсуфнинг хоҳишига қараб, ноилож рози бўлади. Мўъжизавий туш ва ана шу розилик туфайли ҳам Юсуф (а.в.) бошига кўп жафолар, кўргилик савдолари тушади. Аллоҳ таоло Юсуфни ўз ҳифзи ҳомиятига олади, бахил акаларининг бемеҳрлигидан уни сақлайди.

Ҳаётнинг тақдири азал деган ўз жайдари қонунлари ҳам бор. Ойнинг ўн беши қоронғу деганларидек, қолган ўн беши ҳам ёруғ бўлар экан. Аллоҳ кўргувчи ва билгувчи. У қудрат ва ҳайбат соҳибидир. Алалоқибатда Юсуф (а.в.)нинг толеи бахтли бўлади. Мисрга ҳоким, Зулайҳодек гўзал маликага ёр бўлади. Аллоҳ азиз қиламан деган бандасини, албатта азиз қилади. Ўнта нодон, бахил акаларини Юсуфга сажда қилдиради ва уни иззат ва ҳурматга сазовор айлайди.

Одатда бахил кишилар одамларга озор беришликдан ҳузур қиладилар. Уларнинг табиати зиён-заҳмат етказишдан иборат бўлади. Бахил кишилар ойнинг ёруғини, қуёшнинг тафтини, уммоннинг сувини ва ернинг саховатини бахилликлари туфайли

[illegible]

Улуғ-улуғ зиёли одамлар, жамоат ва давлат арбоблари, талантли олимлар ва санъаткорлар, моҳир усталар ва ҳунармандлар бахилликнинг қурбони бўлишган. Бундай кишилар бадном бўлишида энг қабиҳ иллат ҳисобланмиш бахиллик, ҳасад ва ғийбатнинг роли каттадир. Мўътабар идораларнинг нуфузли раҳбарлари ҳам гоҳида ана шундай маънавиятсизликнинг қурбони бўлишган. — Мен, — дейди Донохон деган аёл, — Матбуотга қизиқиб, унга боғланиб қолдим. Сўзга чечанлигим, мушоҳадага бойлигим, кунт билан мутоала қилиб ишлашим, сиёсий онгим ва тафаккурим ўткирлиги сабабли тез-тез "ойнаи жаҳон"да кўрина бошладим. Бунинг устига бир неча хорижий тилларни ҳам билардим. Худо кўринишдан ҳам қисмаганди. Фақат, турмушдан нотинч эдим. Чунки, умр йўлдошим кўп рашкчи эдилар. Барибир ҳам касбимга бўлган муҳаббатим мени юксак-юксакларга олиб чиқаверди. Бу ҳолат атрофимдаги яқин дугоналаримда нотинчлик уйғотганини билмай қолибман. Энди билсам, бу нотинчлик бахиллик экан. Бахилликнинг қурбони бўлдим. Ўз дугонам бахиллигини амалга оширди. Бунинг устига оиламнинг дарз кетишига ҳам ана шу дугонам сабабчи бўлди. Уни Худога солдим. Худо бу бадбахтга шундай кўрсатдики, ҳеч адоғи йўқ унинг. Тирноққа зор бўлиб, кўчаларда қолиб кетди. Кўпнинг лаънатини олиб уни қарғиш урди. Ҳа, бахил кишини ўз бахиллик балоси урди-да!..

Бахил кишилар ўзга сайёралардан келмайди. Улар сизу-бизнинг орамизда яшашади. Уларнинг кўриниши ҳам худди яхши одамларга ўхшаш бўлади. Фақат айрим жиҳати, яъни, туйғуси салбий бўлиб, қилмиши ёмонлик ўқи билан пинҳоний тарзда сайёдлик қилишдан иборатдир. Ҳа, синса кўнгил шишаси, тадбир ила бўлмас бутун, устихон эрмаски они, рост айласа мўмиё, дейдилар. Бахиллик туфайли синган, лат еган, жароҳатланган қалбларимизнинг тузалиши жуда қийин кечади. Бахилликдан топилган дард, бир умрга етади. Умрнинг эгови бахилликдандир. Бахилликка қарши тарбияни оилада, таълим масканларида, жамоаларда, маҳалла-куйда тўғри йўлга қўймоғимиз керак, зарур ва шарт.

Азизлар, илоҳо бахтли бўлайлик, бахиллардан сақланайлик! Ширин ошимизни аччиқ қилгувчи, роҳат-фароғатимизни бузгувчи, муваффақиятларимизга раҳна солгувчи — бахиллардан ҳамиша эҳтиёт бўлайлик. Яратганнинг ўзи ҳаммамизни бахиллик балосидан сақласин.

Абдулҳамид ҲАБИБУЛЛАЕВ,
доцент

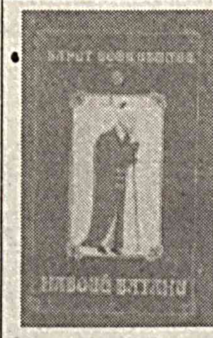

Ўзбекистон халқ шоири, Алишер Навоий номидаги Давлат мукофоти соҳиби Барот Бойқобилов мустақиллик йилларида матбуотда эълон қилинган мақолалари тўпламини "Навоий Ватани" деб номлабди.

ВАТАН ВА МУҲАББАТ

Ҳазрат Навоийнинг "Фарҳод ва Ширин" достонида шундай мисралар бор:

Агар бир қавм, гар юз, йўқса мингдур,
Муайян турк улуси худ менингдур.

Олибмен тахти Фармонимға осон,
Черик чекмай Хитодин то Хуросон.

Хўш, шундай экан, Навоийнинг Ватани қаер, деган саволнинг туғилиши табиий. Аввало шуни айтиш лозимки, шоирнинг Ватани у муҳаббат қўйган жойдир. Шундай экан, Ҳазрат Навоий ўз асарларида Хуросон ва Мовароуннаҳрни, Ҳирот ва Самарқандни шу қадар завқ-шавқ, меҳр-муҳаббат билан тасвирлайдики, бундан Навоий Ватани ана шу ерлардир деган хулосага келиш мумкин.

Навоий ҳақида "Янги Хамса" яратган Барот Бойқобилов ўзбек халқининг бой меросига, буюк тарихий шахслари ҳаёти ва ижодига қайта-қайта мурожаат қилади. Муаллифнинг ушбу асардаги бадиалари — "Ватан ва миллат", "Ҳуррият ва руҳият", "Йирик сиймолар — тирик сиймолар", " Улуғ айём суҳбатлари", "Хамсакент туҳфалари" каби беш қисмга жамланган. Бу қисмлар бир-бирини мазмун жиҳатидан бойитади. Ватан, халқ, миллат равнақи йўлида куюнчаклик билан турли йилларда ёзилган ушбу мақолалар кенг жамоатчиликни, китобсеварларни бефарқ қолдирмайди, деб ўйлаймиз.

"Навоий Ватани" асарини "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси Бош таҳририяти чоп этган. Асарни Ўзбекистон халқ рассоми Қутлуғ Башаров чиройли безаган.

Тўпловчи Давлатмурод Саъдуллаев, муҳаррир Нормўмин Очилов.

Хуршид РАУПОВ

Спорт оламида

РОНАЛДИНЬОНИНГ ҚИЛМИШИ

"Барселона" (Испания) ва Бразилия терма жамоаси ҳужумчиси Роналдиньо Сантьяго-де-Компостеладаги XII асрда бунёд этилган сарой ойнасини синдирди. Бу янги реклама роликини тасвирга тушириш чоғида рўй берган.

Таниқли футболчи ўз "жанглёрлик" маҳоратини намойиш қилаётган чоғида кучли зарб билан тўп ойнага теккан ва у синиб тушган. Роналдиньонинг бахтига, у тепган тўп саройнинг қадимий ойнасига тегмаган. Синган ойна таннархи эса бор-йўғи 10 еврони ташкил этади, деб хабар қилади Reuters агентлиги.

КЛИЧКО — САНДЕРС ЖАНГИ 24 АПРЕЛДА ЎТАДИ

Украиналик боксчи Виталий Кличко WBC версияси бўйича жаҳон чемпионлигини қўлга киритиш учун британиялик Леннокс Льюисга қарши реванш учрашувини ўтказмоқчи эди.

Бироқ Леннокс ринг билан хайрлашди. Шу боис, энди Виталий 24 апрелда Коори Сандерс (Жанубий Африка Республикаси) билан баҳслашадиган бўлди. Бу учрашувнинг қаерда ўтиши ҳозирча номаълум. Мусобақа Нью-Йорк, Атлантик-Сити, Лас-Вегас шаҳарларидан бирида ўтказилиши мўлжалланмоқда.

Унинг укаси Владимир Кличко эса жаҳон чемпионлиги учун WBO версиясида америкалик Лаймон Брюстерга қарши рингга чиқиши кутилмоқда. Бу учрашув 10 апрелда Лас-Вегасда уюштирилади.

200 ВЕЛОСПОРТЧИ МУСОБАҚАДАН ЧЕТЛАТИЛДИ

Велопойга бўйича Giro della Proirncia di Luccia халқаро турнири ниҳоясига етмай туриб, мусобақанинг 200 нафар қатнашчиси баҳслардан четлатилди.

Бунга мусобақанинг учинчи босқичида уларнинг ҳаддан ташқари секин ҳаракат қилганликлари сабаб бўлди. Улар баҳсларда пешқадам бўлган гуруҳдан 30 дақиқа ортда қолиб кетган.

Босқич якунида бор-йўғи 18 қатнашчи маррага етиб келган. Улар орасида Алессандро Берголини (Италия) марра чизиғини биринчи бўлиб кесиб ўтди.

ЧИПТАЛАР БАҲОСИ АНИҚ

2003/2004 йилги Европа чемпионлари лигаси финал учрашуви 26 май куни Гельзенкирхен (Германия) шаҳридаги "Ауфшальке" стадионида бўлиб ўтади.

12 мартдан бошлаб мусобақа ташкилотчилари ўйин чипталарини сотувга чиқаради. Чипталар қуйидагича нархланган: 60,90, 120

ва 160 евродан.

"Шальке" футбол клубига тегишли бўлган бу стадион эса 52 минг томошабинни сиғдира олади. УЕФА 28 минг дона (27 фоиз) чиптани финалчилар мухлислари учун ажратган. Яна 10 минг дона чиптани миллий ассоциациялар, тижоратчи шерикларга тақсимлаган. Қолгани эса ташкилотчилар, матбуот ва хавфсизлик хизмати ходимларига тарқатилиши мўлжалланган.

Ойдиной ШАРИПОВА
тайёрлади.

ШАЙТОН малайлари

ЙЎЛ ЧЕТИДАГИ КУЙГАН МУРДА

— Мен, — деб ҳикоя қилади, судда жабрланувчи сифатида сўроқ қилинган Сурайё Беридзе, — Воҳид Беридзега турмушга чиқиб, 1982 йилда "Синдоробод" жамоа хўжалигига келин бўлиб тушдим. Турмушимиз яхши эди. Эр-хотин ҳалол меҳнат орқасида уй солиб, хўжаликнинг «Қуёшли» маҳалласига 1992 йилда кўчиб келдик. Иккита фарзандимиз бор. Каттаси ўғил, кичиги қиз.

Воҳид ака жуда меҳнаткаш инсон. Олий маълумотли. Низомий номидаги ўрта мактабда болаларга рус тилидан дарс берардилар. Бўш пайтларида деҳқончилик қилардилар. Топган пулларини йиғиб, машина сотиб олганмиз. Оилада ўғил-қизлар вояга етгач, ҳамма қатори тўй тараддудини кўра бошладик. Қизимиз бахтли бўлсин, борган жойида тиниб-тинчиб кетсин, сепи тўкин бўлсин, дея машинада киракашлик ҳам қилиб турардилар.

Кирага чиққан кунлари асосан уйга 4-5 минг сўм олиб келганлар. Баъзан ишлари юришганда кўпи билан 14-15 минг сўм топардилар. Эримнинг топганларига шукр қилиб, тўйга тайёргарлик кўриб юрувдик. Бир тўда талончиларнинг жирканч ишлари туфайли мана энди тўй ўрнига азадор бўлиб ўтирибмиз.

Ҳа, талончи босқинчиларни ҳеч кимнинг ташвишию муаммоси қизиқтирмайди. Уларга пул бўлса бўлгани. Қолгани билан сариқ чақалик ишлари йўқ. Халқимизда: "Ётиб еганга тоғ чидамас", деган гап бор. Ҳамтовоқлар бировларнинг қони эвазига орттирган бойликлари, пулларини тезда еб тугатишди. Демак, яна пул керак. Бунинг учун яна кимнидир ўлдириб, машинасини қўлга киритишлари лозим. Уларга энг осони шу.

Шу мақсадда Аслиддин Рустамов 2002 йил феврал ойининг охирларида ошнаси Ўктам Эргашевни йўқлаб қолади. Икки ҳамтовоқ яна эски ҳунарларини бошлашга келишиб оладилар. Қаторларига Эргаш Тоҳиров, Владимир Кирюшкин, Андрей Нарбаевни жалб қилиб гуруҳ тузадилар. Уюшган гуруҳга бу гал "Ваз — 2106" автомашинаси кераклиги айтилиб, ким нима қилиши лозимлиги белгиланади. Олдиндан тузилган режа асосида талончилар ўз ўлжаларини излай бошлашади.

Бу галги "қидирув" ишлари бироз чўзилади. Ҳамтовоқлар феврал, март, апрель ойлари мобайнида бир неча бор Тошкент шаҳрига келиб кетадилар. Тошкент, Сирдарё вилоятлари туманларида изғиб юрадилар. Ниҳоят 2002 йил 11 апрель куни тахминан уч яримларда Аслиддин Рустамов билан Владимир Кирюшкинлар Сирдарё туманидаги автошоҳбекатга келишади.

— Оғайни, биз қидирган машинани кўрдим, сен ҳам кўз ташлачи, — дейди Владимир Аслиддиннинг енгидан тортиб.

Аслиддин қараса яхши қаралган "Жигули" машинаси "тойчоқдек гижинглаб" турибди.

— Ичим бўлиб кет-э, Владимир, кўнглимдагини сезасан-а, бизга худди шунақа машина керак, — Аслиддин шундай дея шеригининг елкасига қоқиб қўяди.

— Қани вақтни ўтказмай ишни битирайлик бўлмаса...

Сўнг икковлон тезда машина олдига келиб ҳайдовчини "айлантира" бошлашади.

— Машина ўзингизникими, — деб сўрайди, — Аслиддин "Жигули"ни у ёқ, бу ёғини кўздан кечираркан. — Кўриниши чакки эмас.

— Машина сотилмайди, — дейди ҳайдовчи уларни харидор деб ўйлаб.

— Қўрқманг, бизга машина керак эмас. Олишга миллионлаб пулимиз ҳам йўқ. Аммо ўлар ҳолатда ҳам эмасмиз. Ўзимизга яраша соққамиз етарли. Айтмоқчиманки, "Жигули"ингизнинг кўриниши яхши. Аммо биз Жиззахга тезда етиб боришимиз керак. Чойчақаси яхши бўлади. Фақат йўлда панд бериб қўймаса бўлгани.

— Панд бермайди. Юз фоиз "гарантия" беришим мумкин. Машинани доим қараб юраман. Борадиган жойингизга тиқ этмай, елдек учириб олиб бориб қўйишга мен кафил. Аммо пули чақмаса бўлгани, — дейди ҳайдовчи Воҳид Бердзе машинасига ҳавас ва ишонч билан қараркан.

— Пулидан бизни қочиролмайсиз. Биз ҳам юрган йигитлардамиз. Киракашлик қилиб, пул топиб, бола-чақа боқиш осон эмаслигини яхши тушунамиз. Фақат тезроқ юрсангиз бўлгани. Жиззахда бизларни катта пулли иш кутиб турибди. Сизнинг улушингиз ҳам салмоқли бўлишига мана мен кафил, — дея Воҳидни қизиқтиради Владимир.

Ҳар доимгидек сохта бойваччаларнинг тузоғига осонгина илинган Воҳид Беридзе Жиззах қайдасан, дея ўз қотилларини машинасига миндириб, йўлга тушади. Улар Жиззахга келишгач, икки жиноятчи ҳайдовчини машинаси билан вилоят ҳокимлиги биноси олдидаги автомобиллар тўхташ жойида бироз кутиб туришини тайинлаб, ўзлари "ўлжа" келганлигини хабар қилиш учун шериклари олдига йўл олишади. Белгиланган жойга келишса, Ўктам Эргашев билан Андрей Нарбаевлар ўтиришган экан. Аслиддин янги "клиент" машинаси билан кутиб турганини, уни ўлдириб машинасини олиш учун ким нима қилишини тушунтираётганда, Ўктам негадир одам ўлдиришда қатнашишдан бош тортади. Андрей Нарбаев эса, олдиндан тайёрлаб қўйган сим троссни олиб Кирюшкинга беради. Ўзи темир болғани белидаги камарига қистириб ҳаммалари ташқарига чиқадилар. Учовлон "дадиллик учун" Иттифоқ маҳалласидаги "Зебо" дўкони ёнидаги чойхонага кириб арақ ичишади. Сўнг уларни сабрсизлик билан кутиб ўтирган Воҳид Беридзенинг олдига келишади.

Каримжон РИХСИЕВ,
(Давоми бор)

КУЛГИ бекати

Эру хотин боғда сайр қилиб юришипти. Уларнинг рўпарасидан бир аёл чиқиб қолади. Эр хотинга дейди:

— Дарров бахтиёр аёл қиёфасини касб эт, жоним, — анави аёл биринчи хотиним.

***

— Мен телепатияга ишона бошлаяпман. Ҳар қалай, бировларнинг фикрини ўқиб олиш мумкинга ўхшайди.

— Нечук бундай хулосага келдинг?

— Кеча рақс вақтида мени бир жувон билан таништиришди. Икки оғиз гапирмасимдан жувон менга тарсаки тортиб юборди. Ҳайронман, ўйимдагини қаёқдан билдийкин?

***

Ёши ўтиб қолган эркак дўкончидан сўради:

— Мен ўзимдан анча ёш бир қиз билан учрашмоғим керак. Мен боп ҳеч нарса йўқми? Бир нарса бўлсаки, унинг хушбўй ҳиди муҳаббатдан дарак бериб, қизнинг кўнглини забт этсам...

— Фақат сиз учун, — деб сотувчи унга бир шиша атир тутқазади. — Бу ажойиб атир — ундан ҳамённинг ҳиди анқиб туради.

***

Дугоналар суҳбатидан:

— Эринг кечқурун тез-тез уйдан кетиб турадими?

— Деярлик доимо. Шўрлик уйда ёлғиз ўтиришни ёмон кўради.

***

— Менимча, қизим, сен ўйламай эрга тегмоқчи бўляпсан.

— Ахир, ўзингиз бу ҳақда ўйлашга ҳали ёшлик қиласан дегансиз-ку.

***

— Манави доктор зўр экан-да! Бир лаҳзада хотинимни тузатди.

— Қандай қилиб?

— Жамики оғриқларингиз яқинлашиб келаётган қарилик белгиси деди.

***

Парижлик машҳур бир танноз аёл дўстларига мақтаняпти:

— Ҳов анави келишган эркакни кўряпсизларми? Уни миллионер қилган менман...

— Қандай қилиб бунга эришдингиз?

— Жуда осон. Биз танишган пайтимизда у миллиардер эди.

***

Курортда иккита эркак гаплашишяпти:

— Хотиним жуда яхшида! Олти яримда туради, костюмим билан туфлимни тозалайди, кейин менга нонушта тайёрлайди, хонани супуриб-сидиради, кейин дўконга чиқиб келади. Тушликда уйга келсам, стол устида менга мазали таом мунтазир турган бўлади.

— Ундай бўлса, нега доим уҳ тортасан?

— Ишқилиб, иккинчи хотиним ҳам шунақа бўлсин-да...

***

Икки ошна гаплашяпти:

— Биласизми, менинг хотиним — фаришта.

— Бахтли экансан. Меники ҳали ҳаёт.

***

Эри уйига қайтганда хотини "кеч қолдинг", — деб ғалва қилади. Ғалва эрнинг жонига теккач, хотинига дейди:

— Мен эркин қушман, қачон хоҳласам, шунда келаман.

Эртасига хотини туни билан келмайди. Эрининг сўроғига жавоб беради:

— Мен тутқун қушман. Қачон қўйиб юборишса, шунда келаман.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Каримжон РИХСИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Бобокул ТОШЕВ, Рустам АЗИМОВ, Турғун ЭРГАШЕВ, Абдусамад МАМАЖОНОВ, Ўткир ЖЎРАЕВ, Муҳаммад РАҲМОН, Низомиддин НУРМАТОВ, Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Зоҳир ТЎРАКУЛОВ.

Телефонлар:
Қабулхона – 136-53-14.
Факс: (8.371) 133-41-89.
Бўлимлар:
Сиёсат ва партия ҳаёти – 136-55-96.
Маънавият, адабиёт ва санъат – 136-53-14.
Хатлар – 136-53-14.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 400, Адади 1954 Ҳажми–2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компаниясининг босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Саҳифаловчи — Аслиддин БЎРИЕВ | Навбатчи— Жамшид МАТЁКУБОВ

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—20.00.

● Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. ● Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. ● «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. ● Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъул. ● Қўлёзмалар эгаларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди.